

انتخاب راهبرد زیست‌فناوری کشاورزی ایران در فناوری تولید محصولات تراریخت با استفاده از رویکرد تلفیقی AHP-SWOT

عدالت سلیم اودلو، رضا شاکری بستان‌آباد^۱، محسن رحیمی‌نژاد^۲

adalatsalim@ut.ac.ir

چکیده

رشد بهره‌وری کشاورزی به‌طور عمده به علت تحقیقات و نوآوری‌هایی است که به‌طور قابل توجهی باعث افزایش تولید محصولات کشاورزی می‌شوند. زیست‌فناوری کشاورزی، حوزه علمی نوظهوری برای پرورش محصولات با ارزش و دارای عملکرد بالا است که با استفاده از منابع کمتر نسبت به سایر محصولات تولید می‌شوند. یکی از اقدامات ضروری برای طراحی الگوی پیشرفت، داشتن برنامه‌ریزی راهبردی برای توسعه و پیشرفت است. در این راستا لازم است ضمن آگاهی از وضعیت موجود، با توجه به عوامل درونی (نقاط قوت و ضعف) و عوامل بیرونی (فرصت‌ها و تهدیدها)، تحلیل راهبردی درستی انجام گیرد. هدف این مطالعه انتخاب راهبرد زیست‌فناوری کشاورزی ایران در حوزه تولید محصولات تراریخت با استفاده از رویکرد تلفیقی AHP-SWOT است. داده‌های پژوهش از طریق تکمیل پرسشنامه توسط ۳۰ نفر از کارشناسان زیست‌فناوری بدست آمد. نتایج مطالعه نشان داد که بر اساس مقایسات زوجی بین زیرمعیار-های نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها، مراکز پژوهشی مناسب در کشور با وزن ۰/۲۶۰، بدبینی مصرف‌کننده داخلی با وزن ۰/۴۹۵، وجود پیشینه تحقیق در کشورهای دیگر با وزن ۰/۵۳۹ و غیر بومی بودن محصولات تراریخته و متاثر بودن از تحریم‌ها با وزن ۰/۴۸۹ به ترتیب به‌عنوان مهم‌ترین نقطه قوت، نقطه ضعف، فرصت و تهدید شناسایی شدند. راهبرد مناسب برای زیست‌فناوری کشاورزی کشور، راهبرد SO است. از این رو پیشنهاد می‌گردد با افزایش بودجه مراکز پژوهشی کشور در زمینه زیست‌فناوری، تعامل مناسبی بین این مراکز با مراکز معتبر جهانی برقرار گردد تا به‌توان از تجربیات و دانش آن‌ها برای بومی‌سازی هر چه بیشتر این علم استفاده کرد.

طبقه‌بندی JEL: O2، O32، M38

کلیدواژه‌گان: راهبرد، زیست‌فناوری کشاورزی، تحلیل AHP-SWOT

۱- دانشجویان کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه تهران

۲- دانشجوی دکتری پیوسته بیوتکنولوژی دانشگاه تهران